

Godkjent i representantskapets møte 15. mars 2018 /

mykket 19/3-18

Protokoll fra representantskapets møte 22. februar 2018

Til stede:

Representantskapet: Julie Brodtkorb (leder), Reidar Sandal, Tormod Andreassen, Pål Farstad, Gjermund Hagesæter, Helle Hammer, Kjetil Lund, Morten Lund, Morten Søberg, Ingebrigt Sørfonn og Paul Birger Torgnes

Forfall: Vidar Bjørnstad, Ingrid Fiskaa, Ib Thomsen og Randi Øverland

Varamedlem: Jonas Varhaug (sak 10-30)

Forfall: Lars Tvette

Varamedlem Jonas Varhaug trådte inn med stemmerett.

Fra hovedstyret: Øystein Olsen (sak 4-12 og 15-30), Jon Nicolaisen (sak 4-12 og 15-30) og Egil Matsen (sak 4-12 og 15-24). De ansattes representanter Mona Sørensen (sak 4-30) og Nina Larsson Midthjell (sak 4-12 og 15-30)

Fra tilsynssekretariatet: Jan Frode Jakobsen, Randi Almås, Kristian Rudsta Andersen (sak 8-30), Mats Pedersen og Berit Langelo

Fra Norges Bank: Bjarne Gulbrandsen (sak 4-12 og 15-30), Ingunn Valvatne (sak 4-12 og 15-30), Runar Malkenes (sak 18-30), Trond Grande (sak 18-12 og 15-29), Mads Kristensen (sak 7-8 og 19-22), Olav Andreas Bø (sak 7), Arne Storaune Osnes (sak 7), Øystein Sangolt (sak 19-20), Jane Haugland (sak 19-25), Jan Tore Onerød (sak 19-20), Ørjan Agdesteen (sak 21-25), Yngve Slyngstad (sak 21-29) og Magnus Eriksen (sak 22-23)

Fra Deloitte AS: Henrik Woxholt (sak 4-12 og 15-30) og Roger Furholm (sak 4-12 og 15-30)

Møtetid: kl. 09:00 – 14:35

Det var ingen merknader til innkalling og sakliste.

04/2018   Protokoll fra representantskapets møte

Saksdokument: Protokoll fra konstituerende møte i representantskapet 18. januar 2018

Vedtak: **Representantskapet godkjenner protokollen fra konstituerende møte i representantskapet 18. januar 2018.**

05/2018   Protokoll fra Den faste komité's møte

Saksdokument: Protokoll fra Den faste komité's møter 6. desember 2017

Vedtak: **Representantskapet har ingen merknader til protokollen fra Den faste komité's møte 6. desember 2017.**

06/2018 **Revisjonsrapport 2017 fra Deloitte AS**

Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 9. februar 2018 vedlagt revisjonsrapport 2017 fra Deloitte AS

Vedtak: **Representantskapet tar revisjonsrapport 2017 fra Deloitte AS til etterretning.**

07/2018 **Tilsynsgjennomgang om Norges Banks forvaltning av valutareservene**

Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 1. februar 2018 vedlagt tilsynsrapport om Norges Banks forvaltning av valutareservene

Vedtak: **Representantskapet tar vurderingene i tilsynsrapporten om forvaltningen av Norges Banks valutareserver til etterretning. Rapporten oversendes hovedstyret.**

08/2018 **Hovedstyrets redegjørelser etter tilsynsgjennomganger i 2017**

Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 8. februar 2018 om hovedstyrets redegjørelser etter tilsynsgjennomganger i 2017

Vedtak: **Representantskapet har i tilsynsgjennomgangene benyttet standarder og relevant praksis i andre ledende institusjoner for å vurdere Norges Banks prosesser og organisering. I tilfeller der det er observert vesentlige forskjeller, har representantskapet bedt hovedstyret om å redegjøre for sine valg. Hovedstyret har i sine svar beskrevet bakgrunnen for den praksisen som er valgt for Norges Bank, og i noen tilfeller viser hovedstyret til at internrevisjonen skal gjennomføre vurderinger av forhold som er blitt påpekt i tilsynsgjennomgangene.**

Representantskapet legger vekt på at risikovurderingene for tilsynsarbeidet også inkluderer hovedstyrets oppfølging av tidligere tilsynsrapporter. Norges Banks prinsipper og prosesser for styring og kontroll, inkludert risiko-, resultat- og kostnadsoppfølging, vil fortsette å være sentralt i tilsynsarbeidet. Dette arbeidet videreføres i tilsynsplanen for 2018 slik at kontinuiteten med å følge opp hovedrisikoer for Norges Bank ved særskilte gjennomganger og løpende tilsynsaktiviteter blir ivarettatt.

09/2018 **Tilsynsarbeidet i 2017**

Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 9. februar 2018 om tilsynsarbeidet i 2017

Vedtak: **Representantskapet tar orienteringen om tilsynssekretariatets arbeid i 2017 til etterretning.**

10/2018 **Representantskapets ressursbruk i 2017**

Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 6. februar 2018 om ressursbruken til representantskapet, tilsynssekretariatet og ekstern revisor i 2017

Direktør for tilsynssekretariatet redegjorde for pensjonskostnader, avsetning for eventuell betalbar finansskatt og kostnader utover budsjetttrammen til eksterne konsulenter.

Vedtak: **Representantskapet tar oppsummeringen av ressursbruken for representantskapet, tilsynssekretariatet og ekstern revisor i 2017 til etterretning.**

11/2018 **Mandat for Den faste komité – forslag til endringer**

Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 8. februar 2018 vedlagt mandat for Den faste komité og forretningsorden for representantskapet med forslag til endringer

Vedtak: **Representantskapet godkjenner endringene i mandat for Den faste komité og forretningsorden for representantskapet.**

12/2018 **Godtgjørelse for tap i arbeidsinntekt for representantskapets medlemmer**

Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 29. januar 2018 om godtgjørelse for tap i arbeidsinntekt for representantskapets medlemmer

Vedtak: **Satsene for godtgjørelse for tapt arbeidsinntekt for representantskapets medlemmer reguleres med generell lønnsvekst. Gjeldende fra 1. januar 2018 kan dokumentert tap inntil 2931 kroner pr. dag og sannsynliggjort tap inntil 1098 kroner pr. dag dekkes. Tapte inntekter i virksomheter som opererer med faktureringskrav til det enkelte medlem kan dekkes i henhold til statens veiledende satser.**

13/2018 **Egenevaluering – representantskapet 2017**

Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 8. februar 2018 med oppsummering av representantskapets egenevaluering 2017

Representantskapet drøftet resultatene fra egenevalueringen.

Vedtak: **Representantskapet tar resultatet av evalueringen og drøftingen til etterretning. Representantskapet ber tilsynssekretariatet om å:**

- legge til rette for at representantskapet tydeligere kan bidra med prioriteringer i tilsynsgjennomgangene

- vurdere en ordning med saksordførerskap - tilrettelegge

for et tydeligere skille mellom orienteringssaker og saker
der representantskapet tar beslutninger

- sette av mer tid til drøfting av tilsynsgjennomgangene

14/2018 **Representantskapets arbeidsform**

Saksdokument: Forslag fra Morten Søberg om seminarer, faglige innspill og arbeidsform

Vedtak: **Representantskapet ber tilsynssekretariatet om å ta initiativ til gjennomføring av punkt 1, seminar på Stortinget og punkt 3, samvirke med relevante fagmiljøer, i Søbergs notat.**

15/2018 **Studiereise og seminarer for representantskapet i 2018-2019**

Saksdokument: Notat fra tilsynssekretariatet 29. januar 2018 med forslag til studiereise og seminarer for representantskapet i 2018-2019

Representantskapet ønsker å få økt innsikt i følgende temaer i forbindelse med seminargjennomføring:

- Cyberrisiko i finanssektoren
- Blockchain/kryptovalutaer
- Utviklingstrender innen tilsyn, styring og kontroll med sentralbanker og statlige fond
- Vesentlige makroøkonomiske trender med betydning for langsiktig kapitalforvaltning
- Organisering av unoterte investeringer (PE) hos andre institusjonelle investorer
- Betydningen av høyfrekvenshandel og «dark pools» for kapitalforvaltning

Vedtak: **Representantskapets studiereiser for 2018 og 2019 legges til New York og Sveits. Enkelte av temaene kan dekkes gjennom miniseminarer.**

16/2018 **Oppdatert møteplan for representantskapet i 2018**

Saksdokument: Oppdatert møteplan for Den faste komité og representantskapet i 2018

Vedtak: **Møteplanen ble bekreftet med foreslåtte endringer.**

17/2018 **Aktuelle saker**

Sentralbanksjefen redegjorde for utviklingen i internasjonal økonomi. Representantskapet stilte spørsmål, og sentralbanksjefen redegjorde.

Vedtak: **Representantskapet tar redegjørelsen til orientering.**

18/2018 **Protokoll fra hovedstyrets møter**

Saksdokument: Protokoll fra hovedstyrets møter 22. november, 6. og 13. desember 2017 og 5. og 24. januar 2018

Vedtak: **Representantskapet har ingen merknader til protokollene fra hovedstyrets møter 22. november, 6. og 13. desember 2017 og 5. og 24. januar 2018.**

19/2018 **Samlet vurdering av internkontrollen og risikosituasjonen i Norges Bank**

Saksdokument: a) Brev fra hovedstyret 9. februar 2018 om samlet vurdering av internkontrollen og risikosituasjonen inkludert evaluering av tilstand for fysisk sikkerhet i Norges Bank 2017 vedlagt:

- Årlig rapport om operasjonell risiko og internkontroll for sentralbankvirksomheten 2017
- Årlig rapport om operasjonell risiko og internkontroll for NBIM 2017
- Årlig rapport om operasjonell risiko og internkontroll for NBREM 2017
- Internrevisjonens årlige rapport til hovedstyret for 2017

Representantskapet reiste spørsmål om risikovurderingen på IT-området. Banken har, til tross for risikoen, ikke benyttet de budsjetterte ressursene. Det er et mindreforbruk på 53 millioner kroner sammenlignet med budsjett. Visesentralbanksjef Nicolaisen redegjorde for fremdriften i arbeidet med IT-sourcing. NBIMs nestleder Trond Grande redegjorde for mindreforbruket i NBIM.

Representantskapet ba for øvrig om en redegjørelse for sammenhengen mellom gradering og beskrivelsene av hovedrisikoer. Visesentralbanksjef Nicolaisen redegjorde.

Vedtak: **Representantskapet tar hovedstyrets samlede vurdering av internkontrollen og risikosituasjonen, inkludert evaluering av tilstand for fysisk sikkerhet i Norges Bank 2017, til etterretning.**

Representantskapet mener at Norges Bank har etablert prosesser som ivaretar etterlevelse av kravene i sentralbankloven og forskrift om risikostyring og internkontroll i Norges Bank.

Hovedstyret bes om å holde representantskapet fortløpende orientert om oppfølging av risikoreduserende tiltak.

20/2018 **Etterlevelse og kontroll NBIM og NBREM fjerde kvartal 2017 og operasjonell risiko og etterlevelse for sentralbankvirksomheten andre halvår 2017**

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 9. februar 2018 vedlagt rapporter om etterlevelse og kontroll for NBIM og NBREM i fjerde kvartal 2017 og rapport om operasjonell risiko og etterlevelse i sentralbankvirksomheten andre halvår 2017

(Norsk oversettelse fra tilsynssekretariatet)

Representantskapet tok opp spørsmål om endringer i prosessene for håndtering av innsideinformasjon og sammenhengen med tilsynsrapporten om samme tema i 2017. NBIMs nestleder forklarte hvilke endringer som er gjort for håndtering av innsideinformasjon.

Vedtak: **Representantskapet tar rapporter om etterlevelse og kontroll i NBIM og NBREM i fjerde kvartal 2017 og rapport om operasjonell risiko og etterlevelse i sentralbankvirksomheten andre halvår 2017 til etterretning.**

21/2018 **Budsjettrapportering Norges Bank 2017**

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 9. februar 2018 om budsjettrapportering Norges Bank 2017 vedlagt:

- a) Sammenstilt driftsregnskap for Norges Bank 2017
- b) Brev fra tilsynssekretariatet 12. februar 2018

Representantskapet ba om ytterligere forklaringer på kostnadsbruk knyttet til en utredning om skattesituasjonen for SPU ved en mulig organisering utenfor Norges Bank samt om investeringer i egne kontorlokaler i utlandet.

Vedtak: **Representantskapet tar rapport om samlet ressursbruk for Norges Bank 2017 til etterretning og godkjenner driftsregnskapet.**

22/2018 **Virksomhetsrapporter for NBIM og NBREM for fjerde kvartal 2017 og for sentralbankvirksomheten andre halvår 2017**

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 9. februar 2018 vedlagt virksomhetsrapporter for NBIM og NBREM for fjerde kvartal 2017 og for sentralbankvirksomheten andre halvår 2017

(Norsk oversettelse fra tilsynssekretariatet)

Vedtak: **Representantskapet tar virksomhetsrapporter for NBIM og NBREM for fjerde kvartal 2017 og for sentralbankvirksomheten andre halvår 2017 til etterretning.**

23/2018 **Norges Banks årsberetning og regnskap for 2017**

- Saksdokument: a) Brev fra hovedstyret 9. februar 2018 vedlagt Norges Banks årsberetning og regnskap for 2017
b) Revisjonsberetning fra Deloitte AS 7. februar 2018

Økonomidirektør i Norges Bank, Ørjan Agdesteen redegjorde for hovedtrekkene i regnskapet for 2017.

Representantskapet stilte spørsmål om avsetning for finansskatt, og om når Norges Bank vil få en endelig avklaring av om sentralbanken omfattes av skatteordningen.

Representantskapet ba om en redegjørelse for hvordan Norges Bank vurderer sin soliditet sammenlignet med andre lands sentralbanker. Sentralbanksjefen redegjorde for hvordan ulike land har vurdert dette.

- Vedtak:
- **Representantskapet tar hovedstyrets årsberetning for 2017 til etterretning.**
  - **Representantskapet tar revisors beretning til etterretning og fastsetter Norges Banks årsregnskap for 2017.**
  - **I tråd med retningslinjene blir totalresultatet på 27,7 milliarder overført med 20,1 milliarder kroner til kursreguleringsfondet og 7,6 milliarder kroner til overføringsfondet. Fra overføringsfondet overføres en tredjedel – 14,3 milliarder kroner – til statskassen.**

24/2018 **Årsrapport om forvaltningen av Statens pensjonsfond utland i 2017**

- Saksdokument: a) Brev fra hovedstyret 9. februar 2018 vedlagt årsrapport om forvaltningen av Statens pensjonsfond utland i 2017
b) Revisjonsberetning fra Deloitte AS 7. februar 2018
c) Hovedstyrets vurdering av resultatene i årsrapporten om Statens pensjonsfond utland for 2017

Deloitte AS ved partnere Henrik Woxholt og Roger Furholm, gjennomgikk revisjonsberetningen.

Representantskapet merket seg at Norges Bank benytter CEM-rapporten som sammenligningsgrunnlag for forvaltningskostnadene, og at Finansdepartementet har offentliggjort en kostnadssammenligning gjennomført av McKinsey, der det synes å være justert for både aktivaallokering og investeringsstil. Visesentralbanksjef Egil Matsen kommenterte metodikken i McKinsey-rapporten. Norges Bank vil avvente hvordan Finansdepartementet benytter McKinsey-rapporten i vårens melding til Stortinget om forvaltningen av SPU.

- Vedtak: **Representantskapet tar Norges Banks årsrapport 2017 om forvaltningen av Statens pensjonsfond utland og revisors beretning til etterretning.**
- 25/2018 **Finansiell risiko og forvaltning av valutareservene – rapport for fjerde kvartal 2017**
- Saksdokument: Brev fra hovedstyret 9. februar 2018 vedlagt rapport om finansiell risiko og forvaltning av valutareservene for fjerde kvartal 2017
- Vedtak: **Representantskapet tar rapport for fjerde kvartal 2017 om finansiell risiko og forvaltningen av valutareservene til etterretning.**
- 26/2018 **Statens pensjonsfond utland – unoterte aksjeinvesteringer**
- Saksdokument: Brev fra hovedstyret 9. februar 2018 om unoterte aksjeinvesteringer vedlagt korrespondanse med Finansdepartementet
- Vedtak: **Representantskapet tar brev fra hovedstyret om unoterte aksjeinvesteringer i Statens pensjonsfond utland til orientering.**
- 27/2018 **Gjennomgang av Norges Banks forvaltning av Statens pensjonsfond utland**
- Saksdokument: Brev fra hovedstyret 9. februar 2018 vedlagt brev til Finansdepartementet om gjennomgang av Norges Banks forvaltning av Statens pensjonsfond utland
- Vedtak: **Representantskapet tar brev fra hovedstyret vedlagt brev til Finansdepartementet om gjennomgang av Norges Banks forvaltning av Statens pensjonsfond utland til orientering.**
- 28/2018 **Statens pensjonsfond utland – forventningsdokument om åpenhet i internasjonal selskapsbeskatning**
- Saksdokument: Brev fra hovedstyret 12. februar 2018 vedlagt forventningsdokument fra NBIM og brev til Finansdepartementet om forventningsdokument om skatt og åpenhet
- Vedtak: **Representantskapet tar forventningsdokument fra NBIM og brev til Finansdepartementet om forventningsdokument om skatt og åpenhet til orientering.**
- 29/2018 **Skatterisiko og -kostnader ved en eventuell omorganisering av Statens pensjonsfond utland**
- Saksdokument: Brev fra hovedstyret 9. februar 2018 om NOU 2017:13 Ny sentralbanklov – skatterisiko og -kostnader ved en eventuell

omorganisering av Statens pensjonsfond utland vedlagt brev
fra Finansdepartementet 4. oktober 2017

Vedtak: **Representantskapet tar brev fra hovedstyret om skatterisiko og
-kostnader ved en eventuell omorganisering av Statens
pensjonsfond utland til orientering.**

30/2018 **Rapport om sentralbankvirksomheten 2017**

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 9. februar 2018 vedlagt rapport om
sentralbankvirksomheten 2017

Vedtak: **Representantskapet tar rapport om
sentralbankvirksomheten 2017 til orientering.**